

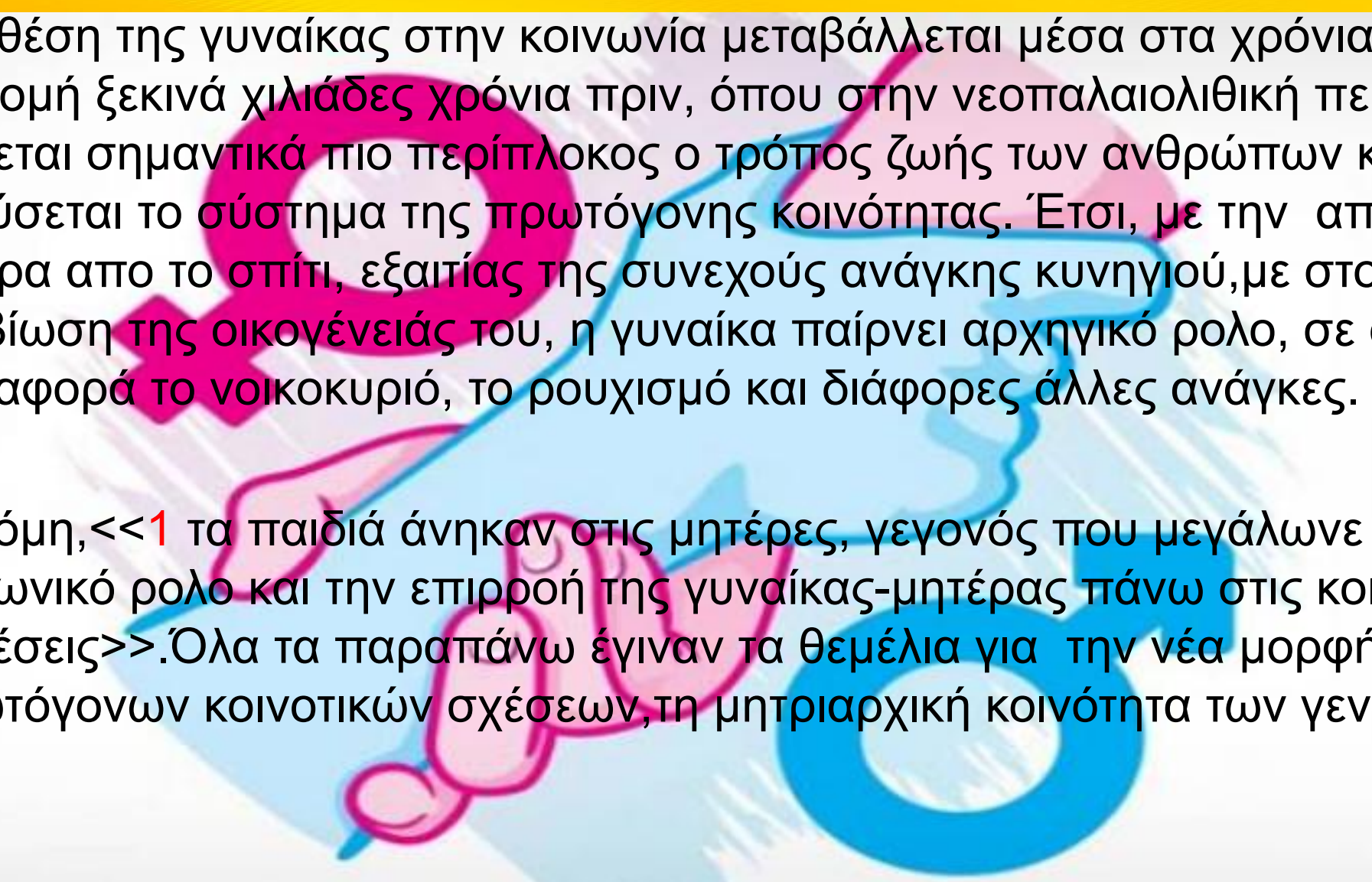
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Σταυρούλα Νακα
Μαρία Σταϊκούρα

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι τα <αναπαλλοτρίωτα> θεμελιώδη δικαιώματα, που δικαιούται κάθε άτομο από τη στιγμή της γέννησής του. Ακόμη, αποτελούν ηθικές αρχές που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και προστατεύονται ως νόμιμα δικαιώματα κατά το εθνικό και διεθνές δίκαιο [Άρθρο 1 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ 1948].
- Παρόλα αυτά, χωρίζονται σε διάφορες υποκατηγορίες. Ωστόσο, εμείς θα εμβαθύνουμε στα γυναικεία δικαιώματα και πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στη θέση της γυναίκας από παλιά έως και σήμερα.

- Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία μεταβάλλεται μέσα στα χρόνια. Η αναδρομή ξεκινά χιλιάδες χρόνια πριν, όπου στην νεοπαλαιολιθική περίοδο γίνεται σημαντικά πιο περίπλοκος ο τρόπος ζωής των ανθρώπων και αναπτύσσεται το σύστημα της πρωτόγονης κοινότητας. Έτσι, με την απουσία του άντρα από το σπίτι, εξαιτίας της συνεχούς ανάγκης κυνηγιού, με στοχο την επιβίωση της οικογένειάς του, η γυναίκα παίρνει αρχηγικό ρολο, σε ό,τι αφορά το νοικοκυριό, το ρουχισμό και διάφορες άλλες ανάγκες.

- Ακόμη, <<1 τα παιδιά άνηκαν στις μητέρες, γεγονός που μεγάλωνε τον κοινωνικό ρολο και την επιρροή της γυναίκας-μητέρας πάνω στις κοινές υποθέσεις>>. Όλα τα παραπάνω έγιναν τα θεμέλια για την νέα μορφή των πρωτόγονων κοινοτικών σχέσεων, τη μητριαρχική κοινότητα των γενών.

- Η μητριαρχία λοιπόν, κυριάρχησε έως και την αρχαιότητα, όπου έκανε την εμφάνισή της η πατριαρχεία.<<2 Η ανατροπή της μητριαρχίας ήταν η κοσμοϊστορική ήττα του γυναικείου φύλλου. Ο άντρας πήρε το πηδάλιο και στο σπίτι, η γυναίκα ταπεινώθηκε, υποδουλώθηκε, έγινε σκλάβα των ορέξεών του και απλό εργαλείο για την παραγωγή παιδιών>>.

- Η μονοκρατορία των αντρών θεμελιώθηκε και η γυναίκα πέρασε σε ένα βάνανσο και εξευτελιστικό στάδιο, την <απομόνωση>. Από την αρχαιότητα έως και τον Μεσαίωνα τα <δικαιώματα> και η θέση της γυναίκας δεν αλλάζουν σημαντικά.

- Κατά τον Μεσαίωνα, μια εποχή όπου άκμαζε όλο και περισσότερο το φεουδαρχικό σύστημα, η θέση της γυναίκας ποίκιλε ανάλογα με την κοινωνική τάξη, και πιο συγκεκριμένα με την κατοχή πλούτου. Οι σύζυγοι των φεουδαρχών ήταν άξιες σεβασμού και τους αντικαθιστούσαν όταν εκείνοι απουσίαζαν λόγω πολέμου.

- Ωστόσο, οι γυναίκες των δουλοπάραικων, των τεχνιτών και των εμπόρων αντιμετώπιζονταν εντελώς διαφορετικά.

- Αναλυτικότερα, ήταν υποχρεωμένες την πρώτη νύχτα του γάμου τους να συνευρεθούν πρώτα με τον άρχοντα και μετά με τον σύζυγο. Τέλος, η μόνη τους αρμοδιότητα ήταν το νοικοκυριό και ο λόγος τους δεν είχε καμία αξία σε οποιοδήποτε άλλο ζήτημα.
- Κατά την Βιομηχανική Επανάσταση, οι γυναίκες μπορούσαν πλέον να δουλέψουν ως εργάτριες, χωρίς όμως να λαμβάνουν το ίδιο ημερομίσθιο με τους άντρες. Με την εισόδό τους στον εργασιακό χώρο προέκυψε το αίσθημα του ανταγωνισμού σε οικονομικό επίπεδο, ανάμεσα στα ζευγάρια.
- Απο την Βιομηχανική Επανάσταση έως και τον 19ο αιώνα, δεν υπήρχε κάποια ριζική αλλαγή στο ρόλο της γυναίκας.
- Κατά την δεκαετία του 1960 και 70', ο φεμινισμός έκανε την εμφάνιση του. Όλο και περισσότερες γυναίκες ζητούσαν την εξάλειψη της έμφυλης ανισότητας και την προώθηση των δικαιωμάτων, των συμφερόντων και των ζητημάτων τους στην κοινωνία.

- Έτσι οι γυναίκες μέσα από πολλούς αγώνες κατάφεραν να κατοχυρώσουν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης του σώματός τους, την ενδο-οικογενειακή βία, τις άδειες και τα επιδόματα μητρότητας και ίσους μισθούς με τους άντρες. Είχε ήδη προηγηθεί το δικαίωμα του <<εκλέγειν και εκλέγεσθαι>>. Η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που το χορήγησε ήταν η Γερμανία το 1919 και ακολούθησαν και οι υπόλοιπες με τελευταία την Ελλάδα, η οποία το χορήγησε μόλις το 1952.

- Τα δικαιώματα των γυναικών, είναι τα δικαιώματα και οι απαιτήσεις που αξιώνονται για γυναίκες πολλών κοινωνιών ανά τον κόσμο. Σε ορισμένες χώρες τα δικαιώματα αυτά θεσμοθετούνται από τον νόμο, ενώ σε άλλες αγνοούνται και καταστέλονται.

- Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τηρούν με νόμους τα γυναικεία δικαιώματα, με στόχο να εξασφαλίσουν στις γυναίκες τις ίδιες επαγγελματικές ευκαιρίες με τους άντρες, να τερματίσουν την βία κατά αυτών και να προάγουν την ισότητα των φύλων όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο.

- Όλα τα παραπάνω εφαρμόζονται στον Δυτικό πολιτισμό, ωστόσο στην Ανατολή επικρατεί μια εντελώς διαφορετική κατάσταση.

Καταπάτηση των δικαιωμάτων των γυναικών

- Η κατάσταση που επικρατεί στις περισσότερες χώρες του κόσμου φαντάζουν ψέμα στην Ανατολή.
- Υεμένη, Ιράν, Ιράκ, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Σαουδική Αραβία κτλ
- Πολιτική, Κοινωνική, Οικονομική, Εκπαιδευτική ανισότητα

- Διώξεις
- Βιασμοί
- Λιθοβολισμοί
- Επιθέσεις με οξύ
- Απαγόρευση κυκλοφορίας χωρίς την συνοδεία συζύγου/άντρα
- Αποχή από την εργασία
- Αποχή από την εκπαίδευση
- Απαγόρευση συμμετοχής στο δημόσιο βίο

- Επιβολή μπούργκας, αμπάγιας
- Κλειτοριδεκτομή
- Βασανιστήρια
- Φυλακίσεις
- Ξυλοδαρμός

- Δεν τους δίνεται η δυνατότητα ενδυμασίας με τον επιθυμητό τους τρόπο
- Επιβάλλεται με αυστηρούς νόμους ανάλογα τη χώρα η μπούργκα, η κελεμπία καθώς και η αμπάγια
- Σε μερικές χώρες απαγορεύεται η εμφάνιση οποιουδήποτε μέρους του σώματος μέχρι και η εμφάνιση του προσώπου, ακόμα και των ματιών, καθώς θεωρείται πως προκαλούν το αντρικό φύλο

Παρόλο που οι άνθρωποι πιστεύουν ότι με το πέρασμα του χρόνου ο κόσμος εξελίσσεται, αντιθέτως σε άλλες χώρες, οι συνθήκες που ζουν οι γυναίκες δυσκολεύει όλο και περισσότερο!

Εκδίδουν νόμους και διατάγματα που απομακρύνουν τις γυναίκες από αυτό που θεωρούν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες , όπως και η Ελλάδα, ως "αυτονόητο". Το γεγονός αυτό έχει προκαλέσει έντονες διεθνείς αντιδράσεις, όπως του ΟΗΕ.

Διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες, καθώς και περιστατικά έντονης βίας και περιορισμού συμβαίνουν καθημερινά. Δύο από τα πιο έντονα που προέκυψαν το τελευταίο καιρό θα αναφερθούν στις επόμενες διαφάνειες.

Αφγανιστάν: Διαμαρτυρία Γυναίκας στο Καμπούλ: Συμβολική Πράξη Αντίστασης

- Τον Οκτώβριο του 2024 στην πλατεία Σαχίντ Αλί Χουσεΐν στο Καμπούλ, μια γυναίκα διαμαρτυρήθηκε για τους αυστηρούς περιορισμούς των Ταλιμπάν, αφαιρώντας τα ρούχα της ως συμβολική πράξη αντίστασης. Το όνομα αυτής είναι Ζαχρά Χαϊντάρι, και αποτελεί σύμβολο δύναμης και προσπάθειας για ισότητα.
 - Συνελήφθη, φυλακίστηκε και η μοίρα της παραμένει άγνωστη.
- Πληροφορίες για το περιστατικό αυτό όπως και εικόνες εξαφανίστηκαν λίγες ώρες μόλις μετά τη δημοσίευσή τους.

Μαχσά Αμινί: Διαμαρτυρίες για τα Δικαιώματα των Γυναικών στο Ιράν

- Ο θάνατος της 22χρονης Μαχσά Αμινί, που συνελήφθη από την αστυνομία ηθών για παραβίαση του χιτζάμπ, πυροδότησε μαζικές διαδηλώσεις στο Ιράν.
- Οι γυναίκες και οι άνδρες κατέβηκαν στους δρόμους, απαιτώντας δικαιώματα και ελευθερία, ενώ έκαψαν χιτζάμπ και έκοψαν τα μαλλιά τους δημοσίως.
- Η κυβέρνηση χρησιμοποίησε βία και συλλήψεις για να καταστείλει τις διαδηλώσεις, αλλά το κίνημα συνέχισε να εξαπλώνεται, ζητώντας την κατάργηση της υποχρεωτικής χρήσης χιτζάμπ.

- Παρά τις συνεχείς δυσκολίες, οι διαδηλώσεις και οι αγώνες για τα δικαιώματα των γυναικών δείχνουν ότι υπάρχει μια αυξανόμενη αντίσταση στις καταπιεστικές εξουσίες. Τα τελευταία χρόνια, γυναίκες και ακτιβιστές σε πολλές χώρες ρισκάρουν τις ζωές τους για να διεκδικήσουν ισότητα, δικαιοσύνη και ελευθερία. Τα περιστατικά όπως η διαμαρτυρία στο Ιράν και η πράξη αντίστασης στην πλατεία του Καμπούλ, αποδεικνύουν ότι, παρά τη βία και την καταστολή, η φωνή των γυναικών δεν μπορεί να καταπνιγεί.

- Η πραγματική αλλαγή όμως, απαιτεί μια παγκόσμια, συλλογική προσπάθεια που θα περιλαμβάνει την πίεση της διεθνούς κοινότητας, την ενίσχυση των δικτύων αλληλεγγύης και την ενδυνάμωση των γυναικών στις χώρες όπου τα δικαιώματά τους παραβιάζονται. Αν και η πορεία είναι δύσκολη και γεμάτη προκλήσεις, η ιστορία μας δείχνει ότι κάθε κίνημα για δικαιώματα μπορεί να φέρει την αλλαγή, όταν οι άνθρωποι ενώνουν τις φωνές τους για να απαιτήσουν δικαιοσύνη.

- Το μέλλον των γυναικών εξαρτάται από την επιμονή των ίδιων και την υποστήριξη των διεθνών οργανισμών και κοινωνιών. Αν οι αγώνες για την ελευθερία και την ισότητα συνεχιστούν και ενισχυθούν, ίσως να φτάσουμε στην ημέρα που η καταπάτηση των γυναικείων δικαιωμάτων θα αποτελεί πια παρελθόν και οι γυναίκες σε όλο τον κόσμο θα ζουν με αξιοπρέπεια, ελευθερία και ίσα δικαιώματα με τους άνδρες.

➤ Βιβλιογραφία:

- 1 Παγκόσμια Ιστορία Α1 Ακαδημία Επιστημών ΕΣΣΔ
- 2 Η Καταγωγή Της Οικογένειας Της Ατομικής Ιδιοκτησίας & Του Κράτους Φρίντριχ Ένγκελς
- ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

➤ Πηγές:

- Παγκόσμια Ημέρα Γυναικών: Η δραματική επιδείνωση του σεβασμού των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων πρέπει να αντιστραφεί αποφασιστικά | Διεθνής Αμνηστία - Ελληνικό Τμήμα
- Αφγανιστάν: Ποια η θέση και τα δικαιώματα των γυναικών στη χώρα ανά τα χρόνια; - ΟΜΙΛΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
 - Ιράν: Τι συμβαίνει με τα δικαιώματα των γυναικών - Διακρίσεις, βασανιστήρια... | Διεθνή Ειδήσεις
 - Mahsa Amini: Protests over woman's death claim more lives in Iran
 - Women's rights - BBC News